

Výrobní a administrativní objekt
Hulín
ellement architects

Fabrika na periferii

Investorem továrny je mladá rodinná česká firma zabývající se výrobou karbidových nástrojů, sídlící v historickém továrním areálu nedaleko Hulína. Díky rozvoji jí přestaly původní prostory dostačovat.

Nová hala obdélníkového půdorysu splňuje přísné požadavky pro výrobu. Je zde dostatek denního světla, které proniká hlavními okny a světlíky záměrně

orientovanými na severní stranu. Prostor je přehledný a čistý s celoročně stabilní teplotou cca 24 °C. Hala má pochozí zelenou střechu a je opláštěná sendvičovými panely, které přechází na administrativní část.

Třípodlažní budova administrativy je monolitickým betonovým skeletem, který je známý v interiéru. Důležitým komunikačním

prvkem uvnitř objektu je malé zastřešené atrium.

Společně s novými objekty došlo i k úpravě přiléhajícího parkoviště. I zde je pracováno s podobnými křivkami jako na administrativní budově, zároveň jsou zde vysázeny stromy, které doplní zeleň na střeše.

AUTORSKÁ ZPRÁVA

THE MANUFACTURING AND ADMINISTRATION BUILDING IN HULÍN

Pilana Karbid is a young family company manufacturing carbide tools. The company is based in an industrial area near Hulín. Thanks to eight years of development, the need to expand the factory arose.

A new rectangular hall meets stringent standards for manufacturing. There is enough natural light that permeates through the windows and skylights purposefully

oriented to the north. The space is well-arranged and clear with a year-round stable temperature of around 24°C. The hall has a walkable green roof and is covered with sandwich panels that run to the administrative part of the building. The three-storey management building is a monolithic concrete skeleton that is visible from the interior. Individual offices in terms of their size and lower headroom are closer to the rooms of a family house than to vast open-plans. An important circulation feature inside the

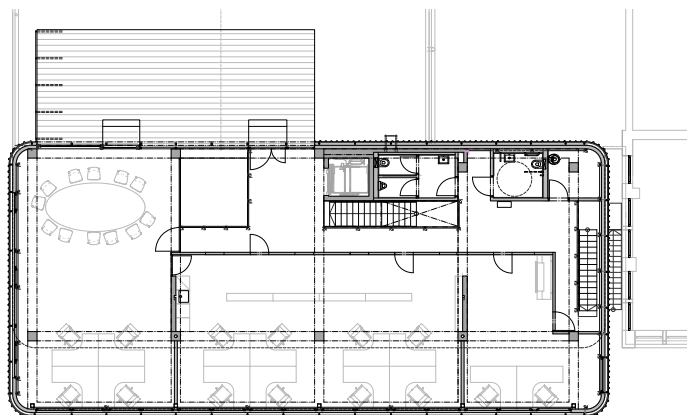
building is a small roofed atrium, through which light permeates.

Along with the new buildings, an adjacent car park was modified. Here, too, the features are similar to those of an office building; and at the same time, new trees were planted to complement the greenery on the roof.

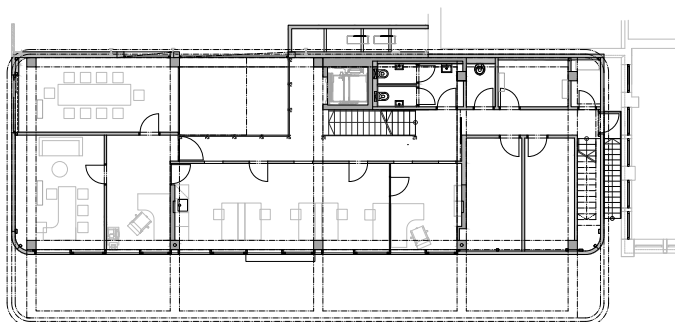
ARCHITECTS' REPORT

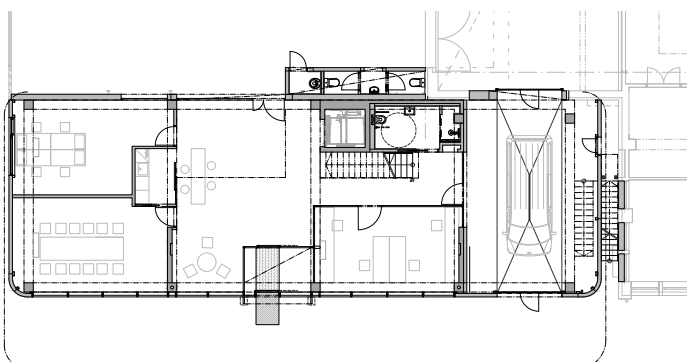
Místo stavby / Building location: Nádražní
804, Hulín
Autoři / Architects: element architects /
Jitka Ressová, Hana Maršíková, Jan Pavézka,
Ondřej Stolařík
Spoluautoři / Co-authors: Jakub Bachman
Spolupráce / Cooperation: Pavel Ohnoutek,
Pavel Gurecký
Zastavěná plocha / Built-up area: 327 m²
Plocha parcely / Plot area: 2450 m²
Užitná plocha / Usable area: 367 m²
Obestavěný prostor / Enclosed volume:
2 737 m³
Projekt / Design phase: 2018
Realizace / Implementation: 2019
Foto: BoysPlayNice

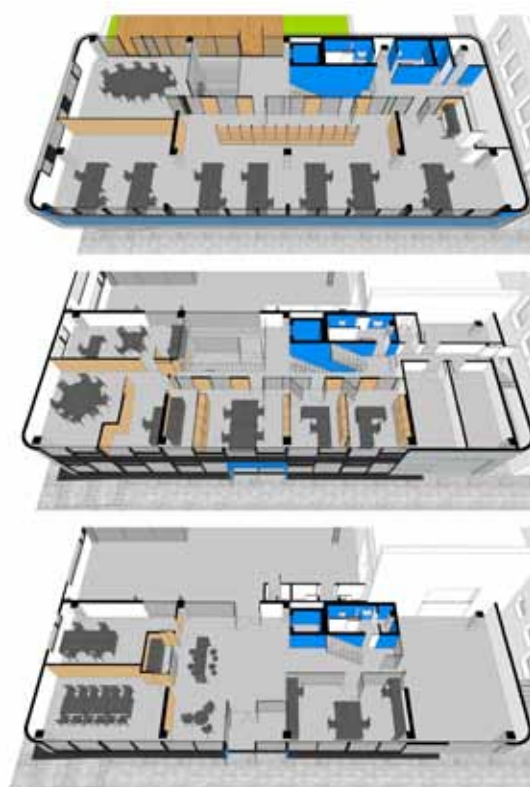
Půdorys 3. NP

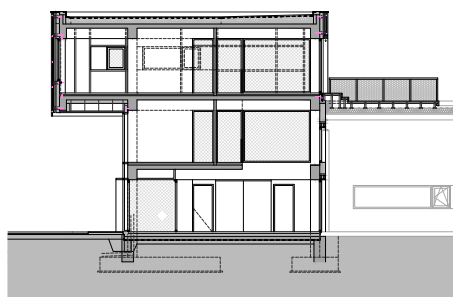
Půdorys 2. NP

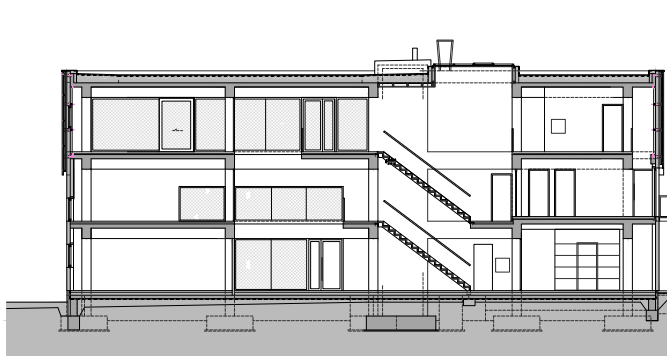
Půdorys 1. NP

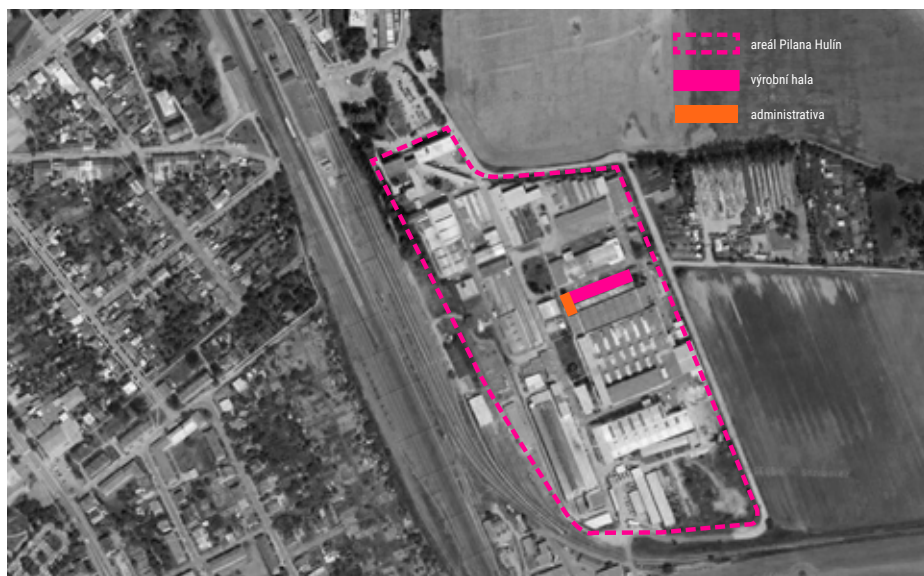
Prostorové schéma

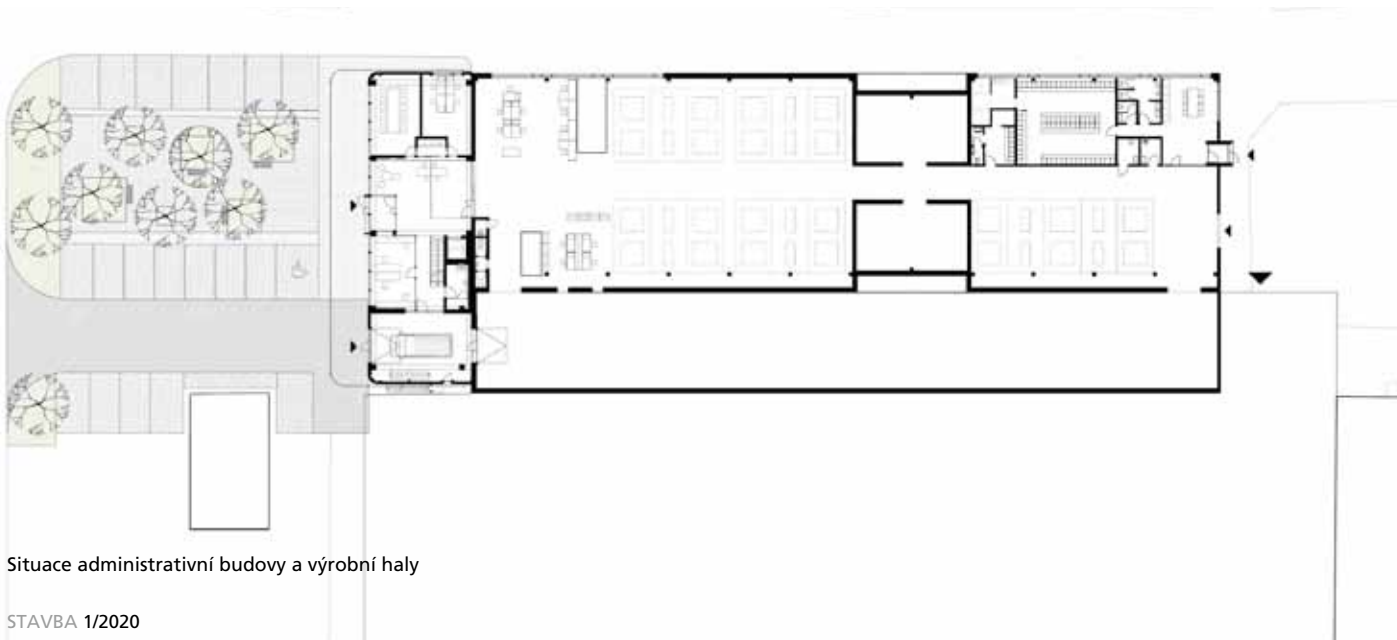
Řez A-A

Řez B-B

Pozice objektu ve výrobním areálu Pilana Hulín

Situace administrativní budovy a výrobní haly

Pilana Karbid: zářící element průmyslového Hulína

Bezmála sedmitisícové město Hulín nacházející se v povodí řeky Moravy severovýchodním směrem nedaleko Kroměříže získalo na důležitosti v roce 1841 díky výstavbě Severní dráhy císaře Ferdinanda spojující Vídeň s polskou Bochní. V polovině devatenáctého století se stalo významným železničním uzlem, ve století dvacátém pak průmyslovým centrem se zaměřením na strojírenskou výrobu. Mezi tradiční podniky zde patří TOS – továrna obráběcích strojů existující od roku 1949 a Pilana založená Josefem Studeníkem v roce 1934 pod názvem První moravská továrna na pily a nástroje. Pod značku Pilana v současnosti funguje více na sobě nezávislých provozů vyrábějících průmyslové nástroje na dřevo a kovoobrábění.

V návaznosti na hulínské nádraží se na východě rozkládá rozsáhlý historický průmyslový areál, kde byla v roce 2019 – ve změní mnohdy nepřehledných udržovaných montovaných hal, nejrůznějších průmyslových objektů a administrativních budov situovaných po stranách páteřní komunikace – realizována pozoruhodná výrobní hala s administrativním sídlem továrny Pilana Karbid, která se specializuje na „výrobu a servis rotačních nástrojů ze slinutého karbidu pro výkonnostní obrábění kovů“ a jež patří – z celorepublikového hlediska – k nemnoha průmyslovým stavbám uplynulé dekády, jejichž investor se pečlivě zaměřil nejen na kvalitu architektonického zpracování, ale i na detailní propracovanost a estetické vyznění celkové koncepce včetně úpravy parteru, což v našich podmínkách zatím stále nelze považovat za standardní.

ZŮSTAŇME PROPOJENÍ

Projekt byl v roce 2016 svěřen etablovanému zlínskému ateliéru Ellement Architects ve složení Hana Maršíková, Jitka Rössová, Jan Pavézka se spoluautory Kateřinou Páterovou, Jakubem Bachmanem a Ondřejem Stolaříkem. Architektky a architekti se zaměřili na požadavek stavebníka vyplývající z dosavadní praxe podniku založené na pevné provázanosti mezi vedením, úředníky a výrobou: „I přes rychlý růst

zůstala ve firmě potřeba být si na blízku. Komunikace uvnitř budovy a snaha zachovat mezi lidmi přiměřenou vzdálenost a vizuální kontakt se proto stala hlavním tématem architektonického návrhu.“ Tuto myšlenku naplňuje klíčový motiv otevřeného atria protínajícího celou správní budovu, kolem něhož jsou seskupeny jednotlivé kanceláře. Patra jsou zde tudíž navržena jako nízká a z každé kanceláře i zasedací místnosti lze vyjít na ochozy, které Hana Maršíková vtipně označuje jako „pavlače“ coby archetypální symbol komunikace, interakce, setkávání, zadávání a přijímání úkolů, místo odpočinku i sledování ruchu v atriu s recepcí či v samotné výrobní hale. Ochozy zároveň slouží jako „cesta na zelenou střechu“ výrobní haly. Projekt je založen na principu prostupnosti a vizuální i faktické propojenosti: „Stěny halové i administrativní části jsou ve velké míře transparentní, jen výtahová šachta a vstup do domu je zvýrazněný modrou firmenní barvou. Z jedné budovy je možné vidět do druhé a naopak, průhled na pracující firmu funguje také z exteriéru. Návštěvník vidí pohyb v budovách a naopak zaměstnanci vidí na přicházející.“ Středně materiálové řešení interiéru administrativní budovy kombinující pohledový beton, sklo, kov a dřevo s překližkou mobiliáře, akcentované „firemní modří“, působí jednoduše a zároveň kultivovaně, k čemuž mimo jiné přispívá atypický prvek, jenž figuruje ve dvou rolích: z ochozu je to pilíř, zatímco z druhé strany, tedy z vnitřního prostoru kanceláře, je to police na šanony, nebo přesněji knihovna. Kancelářské interiéry tak díky němu získávají intimní domáckou atmosféru, v níž musí být radost pracovat.

„BŮH JE V DETAILU“

Interiér dotváří svěží orientační systém navržený kolektivem grafických designérů ze zlínského Studia 6.15 pod vedením Zdeňka Macháčka. Jeho dominantou je pak vyzdvěšovaná iniciála P uplatněná na skleněné stěně zasedací místnosti orientované do atria, která logicky, ale nikoli prvoplánově, odkazuje k firemní identitě. Vizuálně působivá abstrahovaná litera zastává

funkci geometrického ornamentu rafinovaně narušujícího jednotnou plochu skla, jenž vzbuzuje zvědavost návštěvníků a zároveň poskytuje potřebné soukromí osobám jednajícím v prostoru zasedací síně. Dodejme, že stěnu kanceláře investora stavby a majitele podniku nezdobí umělecké dílo, jak by se dalo předpokládat, nýbrž čistě graficky pojatá citace Františka z Assisi jako niterané vyznání víry i deklarace živé přítomnosti pevného křesťanského zázemí, jež bylo potvrzeno také vysvěcením prostoru celého objektu. Výhled na Svatý Hostýn z vyšších pater administrativní budovy a z vegetační střechy pak symbolicky završuje skrytý, ale neochvějně přítomný sakrální rozměr realizace.

ADMINISTRATIVA, VÝROBA, PARTER: FUNKČNÍ A PŮSOBIVÝ CELEK

Progresivní rodinná firma existuje osm let a v současnosti zaměstnává čtyřicet pět lidí. Její nová výrobní hala a navazující administrativní budova vznikaly ve dvou etapách, přičemž řešení jednotlivých kroků a plánování obou fází výstavby stavebník v součinnosti s autory návrhu, ale také s firemním, veskrze pragmatickým projektantem promýšlel už mezi lety 2014–2015. Stavební práce zahájené v roce 2018 probíhaly rychle a od loňského února, kdy se stavba dokončovala, už běžela i výroba a objekt byl plně zprovozněn hned v roce následujícím. Při výstavbě se počítalo s tím, že hala bude vytěžena pouze z jedné třetiny a že administrativa, o jejímž dalším možném rozvoji se rovněž detailně uvažovalo, bude dočasně umístěna do její přední části. V rámci maximálního zefektivnění celého procesu pak určitou dobu dokonce fungovala ve stávajících šatnách pro zaměstnance. Autoři projektu se museli vyrovnat s limity továrního areálu, s jeho zastavěním a vytížením: „Pro novou stavbu bylo důležité zohlednit omezený prostor bez perspektivy dalšího růstu do okolí. Na parcele vznikla nejdříve jednopodlažní hala a na ni navázala třípodlažní stavba s předsunutým/převyšujícím horním patrem,

kteře je možné v budoucnosti doplnit o další poschodí a předprostor.“

Reprezentativní administrativní část, v níž zároveň probíhá příjem zakázek, je tedy postavena jako třípatrová, nicméně v současnosti jsou plně zprovozněna pouze patra dvě. Třetí patro je koncipováno jako rezerva s tím, že v budoucnu lze, v souladu s rozvojem firmy, přistavět i patro čtvrté. Dnes je třetí patro – realizované v základní dispozici a v případě potřeby okamžitě umožňující další požadované rozčlenění – využíváno pro aktuální programy, například pro cvičení jógy. Jeho prosklená stěna nabízí panoramatický výhled do nádherné okolní krajiny s Hostýnskými vrchy na obzoru. Z hlediska investora je důležité především plnohodnotné naplnění tohoto prostoru, třebaže zatím jen dočasné. Světlík nad tělesem ústředního schodiště je zároveň prostorem připraveným pro schodiště další, pokud by investor přistoupil k dostavbě čtvrtého patra.

Novostavba výrobní haly obdélného půdorysu opláštěná sendvičovými panely použitými také pro administrativní část je propojena okny s prostory starého objektu, které rozvíjející se firmě již kapacitně nedostačovaly a v nichž se nyní nacházejí sklady a expedice. Napojení obou hmot je vyřešeno vnějším unikovým schodištěm vedoucím z provozní části se serverovnou a archivem v třetím nadzemním podlaží správní budovy, jež v exteriéru působí nenápadně, a přitom efektně. Jasně definovaný prostor haly splňující přísné nároky na výrobu je prosvětlen denním světlem přiváděným okny a světlíky orientovanými na sever. Podél centrální uličky jsou rozmístěna jednotlivá výrobní hnízda. Hlučné provozy jako vytápěcí místnost jsou z haly vyčleněny do speciální místnosti. Denní místnost pro zaměstnance na konci haly je pojata

jako variabilní a v případě expanze výroby ji lze rozmontovat. Čistý a, dá-li se to tak říci, i svým způsobem útulný prostor výrobní haly je z hlediska mladých zaměstnanců vnímán jako běžný standard, jak autorce sdělil pracovník společnosti při prohlídce objektu, když vyjádřila nadšení nad luxurním pracovním prostředím. Zároveň však upozornil na zajímavou skutečnost: mnozí mladí zaměstnanci se po odchodu z firmy – po zkušenostech s jinými provozy – vracejí zpět a zůstávají.

Zvláštní pozornost zasluhuje řešení parteru, kde se původně nacházely objekty v majetku jiné firmy. Přesto se podařilo realizovat reprezentativní předpolí osázené stromy, v jehož návrhu autoři navazují na motiv prolamovaných křivek „krajkové“ fasády předsunutého horního patra administrativní budovy, původně zamýšlené z perforovaného plechu, který byl však v procesu stavby nahrazen fasádním systémem Ruukki. Zástavba, do níž jsou sídlo a výroba Pilany Karbid zasazeny, není nikterak reprezentativní, nicméně architekti se alespoň pokusili naznačit další možný rozvoj území tím, že její předpolí zahrnující také parkování pro zaměstnance pohledově navázali na zřejmě jedinou parkovou úpravu před jiným z průmyslových objektů situovaných podél hlavní komunikační osy areálu.

STABILNÍ TEPLOTA, STŘECHA S MATERIČDOUŠKOU A NEVÍDANÉ PANORÁMA

Významným prvkem stavby je extenzivní zelená střecha uvozená terasou se zábradlím, jehož umístění vynucené bezpečnostními předpisy podle mínění autorů projektu poněkud narušuje plynulost její návaznosti na vegetační část. Tento „povinný detail“ však komplexní vyznění celku nijak

zásadně nenabourává. Střecha účelově navržená z důvodu tepelné stability objektu, kterou striktně vyžaduje strojové vybavení provozu a která se má celoročně držet na 24 °C, zároveň ztělesňuje nenahraditelnou přidanou hodnotu – její precizně promyšlená a současně nenuceně působivá kompozice představuje pendant k impozantnímu výhledu do krajiny, jejíž monumentalita dovoluje přehlédnout, ba dokonce zcela opominout utilitární neutěšenost bezprostředního okolí budovy i celé industriální zóny.

Typologie průmyslových staveb není v Čechách v poslední době zastoupena nijak zásadními realizacemi. Generické montované haly zůstávají stále v převaze, třebaže se objevují i ambicióznější pokusy. Za dobu existence soutěže o Českou cenu za architekturu stojí za zmínku snad pouze Technologický dvůr v Českých Budějovicích (boj architekti – Miroslav Stach, Jana Stachová; projekt: 2015, realizace: 2018), jehož autoři získali v rámci jejího loňského ročníku Cenu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za velkorysý přístup k novostavbě průmyslového objektu, dále výrobně správní objekt Ausys IT v Ostravě – Vítkovicích (Ateliér 38 – Tomáš Bindr, Jan Zelinka; projekt: 2009, realizace: 2011) nebo sídlo firmy Ysoft Corporation v Brně (Projektíl Architekti – Roman Brychta, Petr Lešek, Ondřej Hofmeister, Adam Halíř, Tomáš Bouma; projekt: 2011, realizace 2012). Mezi uvedená díla se v letošním roce se ctí zařadil také výrobní a administrativní objekt firmy Pilana Karbid v Hulíně, jímž tým Ellement Architects navázal na své úspěšné začátky v dané oblasti – na realizaci vstupního objektu firmy Sporten v Novém Městě na Moravě (projekt: 2001, realizace: 2001–2002), kterou na sebe mladé studio poprvé výrazně upozornilo a jejíž kvalita zůstala prověřená časem.

